

V sredo in saboto
izhaja in velja:

za celo leto . . .	5 for.	— kr.
za pol leta . . .	2 "	70 "
za četert leta . . .	1 "	40 "
Po pošti:		
za celo leto . . .	6 for.	30 kr.
za pol leta . . .	3 "	20 "
za četert leta . . .	1 "	70 "

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na vekel!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno vers. se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat, 8 kr. ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natisnuje; večje pismenke plačujejo popostora.

Za vsak list mora biti kolek (stempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 13.

V Celovcu v saboto 25. februarja 1865.

Tečaj I.

Česa je Slovencem treba?

IX.

(Konec.)

Še eno je polje, na katerem je Slovencem treba napredovati, in to je polje politično. Kako pa naj Slovenci napredujejo na polju političnem? Na to odgovorjamo: Da za politiko marajo in da politiko delajo.

Treba je 1.: da Slovenci za politiko marajo.

Do leta 1848 je politika po celi Avstriji spala v črnem grobu. Drugi so politiko delali za vseh 40 milijonov ljudi. Še od politike ziniti bilo je nevarno. Kaj pisati od politike, bilo je nevarna puntarija. Le iz tujih dežel se je prikradla kaka knjižica v tiho, mertvo Avstrijo, in nam je prav skrivši pošeptala kaj od ostró prepovedane politike.

Pa padle so verige, razdrobljen je jarm in politiko dela presvitli cesar na zlatem prestolu, pa tudi kmet v borni bajtici. Zdaj postav ne dela več le sama visoko rojena gospoda pri zeleni mizi; — presvitli cesar je poklical poslance iz vseh dežel in vseh stanov, naj ž njim vred narejajo postave in naprave, naj ž njim vred odmerjajo davke in plačila, kakor se jim potrebno in dobro dozdeva ljubi domovini v prid in slavo. Tudi doma po farah in srenjah ne oskerbljujejo več vseh reči plačani c. k. uradniki, ampak tisti možje, ki si jih ljudstvo izvoli za svoje srenjske predstojnike. — Po tem torej že sami lahko sprevidite, kako potrebno da je, da vsak Slovenec mara za politične reči. Kedar je kaka volitev, bodi si za deželni zbor alj za srenjski odbor nikoli ne recite: „E, ne grem, saj me ni treba, saj je drugih dosti, bojo že sami brez mene opravili“. Pa glej! morebiti da ravno tvojega glasa zmanjkuje, da se ni izvolil pravi mož, ki bi bil govoril in delal za pravo srečo. Naše dni je treba, da vsak mara za politiko. — Dalej je pa še treba:

2. Da Slovenci politiko delajo. Prav za prav delajo politiko visoka vlada in zbori ljudskih poslancev. Pa vendar jim manjka prave, terdne podlage, če ne stoji za njimi tudi ljudstvo in njih politike ne podpira. Pravi rodoljub mora pa želeti, da vlada, poslanci in ljudstvo delajo v enem duhu. Treba je torej, da tudi slovensko ljudstvo dela politiko — pa se vé da pravo politiko. Ktera pa je za Slovence prava politika?

a) Pervič tista, ki je narodna, to je tista, ki naj bolj in pred vsem gleda na slovensko narodnost. Mili bratje! ne dajte se motiti tistim politikarjem, ki pravijo: „Kaj jezik, kaj narodnost — svoboda, svoboda to je prava reč!“ To je glas zvitega tičarja, ki neumne tičice sladko vabi, pa jih v mreže lovi in ubija. Naj večja svoboda brez narodnosti je nič, — svoboda je za naše neprijateljce, ne pa za nas. Anglija je naj svobodnejša država cele Evrope; kaj pa pomaga ubogim Irčanom vsa ta angleška svoboda?

Na Ogerskem je bilo že od nekdaj naj več politične svobode; kaj pa pomaga našim bratom Slovakom vsa ta ogerska svoboda? Deržave v severni Ameriki so

svobodne republike; kaj pa pomaga černim sužnjim vsa ta republikanska svoboda? Uboge sirote se imajo kot pri nas neumna živina. Kjer ne velja jezik ne narodnost naša, tam je za nas svoboda res lepa pa prazna beseda. Dajte narodu le besedo v javnem življenji, in narod se bode omikoval, bode napredoval in si po postavnem potu pridobil sčasoma vse druge politične pravice. Zatorej je prava slovenska politika najprej narodna. — Prava slov. politika je

b) drugič tista, ki je slavjansko-vzajemna, to je, naj se vsi avstrijski Slavjani bolje in bolje spoznavljajo in čutijo za sinove ene tiste matere, za sorodne brate po kervi in jeziku, in da stoji eden za vse in vsi za enega z besedo in djanjem. Naši stari nasprotniki so Slovence ščuvali zoper Hervata, Čeha zoper Moravca, Poljaka zoper Rusina, Jugoslovena zoper Severoslavjane, da! Slovence zoper Slovence, Korošca zoper Kranjca, Kranjca zoper Štajerca itd. . . . Mili bratje! ne dajmo se motiti in slepariti! 17 — 18 milijonov nas je pod cesarsko krono preslavne hiše habsburške; ločijo nas sicer gore in reke, ločijo nas različne vere, ločijo nas razne dežele pa po kervi in jeziku smo si vsi Slavjani pristni bratje in sestre! Če se godi bratom Čehom in Poljakom lepo po volji, bodimo veseli in podpirajmo njih želje, prošnje in početja. Če slišimo, da so dosegli bratje Hervati alj Serbi, cesar so želeli in iskali, radujmo se in glejmo, da dobomo to tudi mi. Ako se pa našim bratom, bodi si na jugu alj severju, terda godi, žalujmo ž njimi tudi mi in pomagajmo, kolikor premoremo: Eden za vse, vsi pa za enega!

Slovenska politika je dalje prava

c) tista, ki je avstrijska. Oče slavjanske politike, slavni Palacky, je rekel: „Ako bi dozdej Avstrije ne bilo, napraviti bi jo bilo zdaj“. Ne vemo, ali bi Nemci, Madjari in Italijani te besede podpisali in poterdili, — mi Slavjani jih poterujemo vsi od konca do kraja, vsi smo pripravljeni darovati za Avstrijo kri in življenje. Gorje nam avstrijskim Slavjanom, če bi Avstrije ne imeli. Nekaj nas bi požerla Nemčija, nekaj Madjarija, nekaj Italija, nekaj alj pa še vse vkup Rusija. Sami posebej bi se ne mogli nasprotnikom ubraniti, sami posebej smo preslabi. Alj božja previdnost, ktera skerbi za vse narode, velike in majhne, mogočne in slabe, ona je vstvarila vsred Evrope veliko mogočno cesarevino, v kateri najde več narodov svojo varnost in svojo srečo, v kateri se narod od naroda uči, v kateri narod narod podpira in pripravlja na višo stopinjo omike in blagostanja. Ne samo vdanost in ljubezen do presvite naše cesarke rodovine, za katero so pripravljani Slavjani iti v vojsko in smert, temuč tudi samosvoja ljubezen Slovence vabi in sili, naj nepremakljivo stojé za Avstrijo; prava slovenska politika je torej avstrijska. — Prava slovenska politika je slednjič tista,

d) ki je pravična vsem narodnostim. Stara Avstrija je imela zastran jezika narode, ki so gospodovali, pa narode, ki so služili. Pervi so bili Nemci in Madjari, uni pa posebno Slavjani in Romani. Zdaj pa

je druga. Naš presvitli cesar je govoril te le besede: „Izrečena svojo terdno voljo, da povsod, kjer gre za različne jezike in narodne zadeve, nikakor ne bom pripušchal, da bi se narodom kje koli kakošna sila alj stiska delala, in da se bom na vso moč zoperstavljaj vsakomu početju, ktero kakor koli žali pravice jezika in narodnih zadev“. Potem torej imamo Slovenci pravico tirjati svoje narodne pravice, in jih tudi tirjamo. Zoper to visoka vlada gotovo nič nima, pa tudi razsvitljeni in pravični ljudje drugih narodov kaj imeti ne morejo. Bodimo v svojih tirjatvah le mirni in postavni, bodimo pošteni in pravični do svojih sosedov, to bode prava in koristna slovenska politika. Vlada ne bode mogla naših želj in prošenj odreči, drugi narodi nas morajo hvalliti in še podpirati, in tako: „Unitis viribus“ — z zedinjenimi močmi bodemo premogli sila veliko. —

Sestavki, „česa je Slovincem treba?“ so za Slovence politični ABC, in za „Slovenca“ pot, po katerem bode hodil. Le kratka osnova so ti sestavki, pa o prilikah bode „Slovenec“ govoril od vsake reči bolj obširno. Kdor pa hoče napredovati, mora znati najpred ABC. Zatorej, Slovenci! prebirajte te sestavke pridno in pazljivo, vtisnite si jih globoko v glavo in serce, — pa tudi delajte po njih, in živeli bote! —

Deržavni zbor.

Govorilo se je, da ne bode dalj časa očitnih sej. Ali se ni vresničilo. Že 18. t. m. so se poslanci zopet k očitni seji snidili. V tej so najprej ministri odgovarjali na undanje interpelacije. Nič posebnega niso povedali, tako da se lahko reče, da zdaj ravno toliko vemo, kakor prej! To velja o zadevah polabskih vojvodin, kjer je neki prava zmešnjava, o fidejkomisih in kdaj že se bode obsedni stan v Galiciji vzdignil. Šmerling pa je rekel, da še nima dosti dotičnih pisem v rokah in da tedaj še ne more ničesa natanko o tem povedati. Tako, če minister ne ve, kdo pa bo vedel? — Zastran Dunaj-Budjeviške železnice pa se je naznanilo, da ste se dve družbi oglasile, in da se bodo o svojem času z eno ali drugo pogodbe storile, kakor bo namreč bolje kazalo. Naposled je še Plener zbornici proračun za l. 1866 predložil. Njegov račun je tak-le: Stroški znašajo 542 milijonov in 455.330 gld. tedaj le 6 milijonov manj kakor za l. 1865, dohodki pa okoli 513 milijonov gld. Primanjkovalo bode torej v vsem še kacic 30 milijonov, kar je pa gotovo veliko, če se resno preišluje, da je že unidan finančni minister komej od tujcev denar na posodo dobil, da so vsi davki strašno veliki, in da jih za l. 1864 še ni 27.432.759 gld. plačanib, nadalje da je revščina in pomanjkanje povsod veliko in se je zelo bati, da sčasom vse na boben ne pride, da so zdaj časi jako negotovi in da lahko tudi g. Plener račun brez kerčmarja dela! Nič lože ko to. Res za točno je ali gola resnica!

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele niže-avstrijske.

Dunaj. Oggerski kardinal Scitovski je bil te dni tukaj. Zelo se neki priprave delajo za oggerski zbor. Da bi le spet na pol pota ne ostali! — Politiški jetniki ne bodo več nosili jetniške obleke. — Vlada si prizadeva zdaj colno pogodbo z Angleži skleniti. Pogojevanje s Prusi in Francozi ni imelo srečnega izida. Pač je žalostno to, da morajo terkati zdaj na ta zdaj na druga vrata! — Tudi pri vojaškem centralnem računovodstvu se bode znanprej uradnikom letna plača povišala. Niži uradniki dobé po 500—1000 gld. — Češka

dežela bode razdeljena v 80 okrajev z lastnimi sodnijami. Tudi tu bo uradnikom letnina povišana. Upamo pa, da bo vse to avtonomiji na korist. — Č. g. J. Stelcig, duhoven in večletni vrednik znanega časnika „Volksfreund“ je 21. t. m. po osemdnevni bolezni umerl. R. J. P. —

Dežele notrajno-avstrijske.

* **Iz Celovca.** 24. febr. Kakor vsako leto so prnilostljivi knezoškof Valentin ob pričetku sv. postnega časa razposlali pastirski list v nemškem in slovenskem jeziku. Prav kakor dober oče in skerben pastir govore letos o družinskem življenji in stavljajo staršem in otrokom, gospodarjem in gospodinjam, hlapcem in deklam njih dolžnosti prav živo in mило predoči. Da bi le padlo to presveto seme tudi na dobra serca! Res potreba je velika, kajti družinsko življenje je čisto razdjano. Ravno denes — na den sv. Matija — smo videli in slišali, kako je ob 1/27 zjutrej prirjula iz neke gostivnice cela truma moških in ženskih; plesali so do belega dne, — še sv. petek ni več svet! — Smilile so se nam mlade, komej 15—16 let stare deklice, ki je vsaka visela na roci svojega vojsaka; — starši zakaj pošiljate svoje hčere v prave mesnice! — Sv. Matija je dobil dosti leda in upamo, da ne bode nam lažnik, pobil ga bo in nam pripeljal tople in prijetne dni, skrajni čas je, da mraz malo neha, ki je posebno poslednje dni hudo pritisnil. — Jutri — 25. febr. — je konec prvemu šolskemu polletju in šolska mladina se razkropi na vse strani in se verne spet 3. marca, da začne drugo polletje. — 25. marca je tudi velika meša zavolj dane vstave alj konstitucije; naj bi vsi ljudje derli v hišo božjo in Boga goreče prosili, da bi skorej čutili in okušali sladke dobrote prave in resnične konstitucije! — Slišali smo, da je cesta črez Ljubelj nekaj časa bila zaperta in se še le odperla 22. febr. to je v sredo popoldne. Minula leta si je veliko ljudi pri cesti na Ljubelju o terdem zimskem času, kjer ni družega prisluzka, precej dnarja prisluzilo; — sedaj, ki sila in potreba terka od vseh strani, se je zmenjšala še ta podpora in pomoč!

† **Iz spodnjega Roža.** *) (Slovensčina in Sveče). Kdor se vstopi na prijazni grič nad Žihpoljami alj kdor iz Humberškega grada proti jugu pogleda, temu od veselja serce zaigra, kajti pred njim se razprostira prelepa rožna dolina, po kateri se kot srebrn pas vije dereča Drava, in kjer prebiva narod slovenski. Slovensčino po tej dolini popisujem malo bolj obširno.

Proti večeru vsred doline iz za zelenih gojzdov dosti visok rudeč stolp ali turn prijazno kuka. To je farna cerkev v Svečah, kjer je rojen znani pisatelj, ki je l. 1848 pod imenom „Svečan“ v tedajno „Slovenijo“ tako marljivo dopisoval. Slovenski duh tukaj se je že precej zbudil, posebno kar je sedajni g. fajmošter Dobajnikar Šimen ljudem družbo sv. Mohora z lece alj kanceljna oznanil in priporočal. Ta družba je štela l. 1864 tukaj 18 družnikov in med njimi še clo dva dosmertna, kar je za prostega kmeta lepo lepo znamenje; kajti 15 fl. plačati, to je že precej za naše dni, ko je za denar tako terda. Pa veliko bi se še storiti dalo, če bi tudi še šola bila prav slovenska in bi se ljudi naučili prav gladko slovenski brati. Nekdaj, ko je še živel šolski svetovavec g. Rudmaš, pravi oče Slovencev, bila je šola prav dobro slovenska in učitelj skorej še prenapet Slovenec. Časi so se premenili, poteg-

*) Prav lepa hvalla za ta obširni in mikavni popis; kako lepo bi bilo, če bi se nam popisovale vse naše dekanije po tem kopitu. Serčno prisimo!

nil je spet nasprotni duh, in razkadil se je tudi iz šole stari domorodni duh. Zdaj se pa spet boljši kaže, ker rodoljubni g. fajmošter sam kerš. nauk v šoli ima, in bo tudi gotovo stari slovenski duh spet v šolo spravil.

V Sveškej fari tam notri „za Verhom“, v tistih planinah, po katerih steza pelje v Javornik na Kranjskem, stanuje v tihi samoti nek goreč Slovenec. Sam od sebe se je naučil brati, dolga leta že ima „Novice“, in rad prebira „Drobtince“ in bukve sv. Mohorske družbe. Pred nekimi leti so tudi „Novice“ v Svečah imeli, g. fajmošter so si jih bili naročili in romale so po celi vesi od hiše do hiše. Zdaj pa ni menda nobenega slovenskega časnika več, — srenjsko predstojništvo menda ima scer vse hvale vredno „Gemeindezeitung“, pa vendar škoda, da ni nobenega domačega časnika. Alj bi ne mogli 3 — 4 rodoljubi se združiti in si naročiti „Novice“ alj „Slovenca“, to bi bilo kaj lepo in hvale vredno! — Srenjski predstojnik prebiva na Bistrici in je prav delaven in pošten mož, bistre glave in dobrega serca. Prejemlje pa postave samo v nemškem jeziku pa slišimo, da bi zraven nemškega zakonika radi imeli tudi slovenski. Taka je bila nekaj in taka bi bila prav tudi sedaj. Slišal sem zastran zakonika to le pripovedovati. K poprejšnjemu g. predstojniku prideta pred nekimi leti dva gospoda iz Celovca in ga poprašujeta: „Kako je to, da ste se oglasili samo za nemški zakonik, alj ste se mar že čisto ponemčili?“ Na to odgovori: „Kaj pa še, od tega še besede slišal nisem, — morebiti da je gosp. učenik, moj pisar, kaj naredil, mene ni nihče praševal, jaz od tega nič ne vem“. Bodi si pa kakor hoče, bistriska srenja dobivlja od tiste dobe zakonik, to je deržavne in deželne postave, samo le po nemški! Alj se ne bode kdo oglasil za slovenske postave in razglase?

Alj se vam, ljubi sveški farmani! ne dopada na britofu, kjer ste od nekaj časa sem jeli napravljati po križih in tablicah slovenske napise? Zdaj vsaj zastopite, kar berete in veste, kdo tu ali tam počiva. Obrnite se povsod prav na slovensko stran, in prepričani bodite, da bo k vašej sreči! — Proti jutru od Svečan stoji fara Sent-Janž, v to pogledamo prihodnjič.

(Dalje pride.)

Iz Štajerja. B. R. (Družba sv. Mohora.) Unikat sem povedal nekaj o slovenski matici in jo priporočal svojim rojakom; denes pa par besedi od družbe sv. Mohora. Ta družba se res prav veselo razcveta, samo iz labodske vladikovine šteje 695 družnikov, tedaj 241 več nego iz ljubljanske vladikovine, ki za 100,000 in čez presega število bivačev. Labodska vladikovina ima 495 duhovnikov, med temi je 156 družnikov, 339 pa ne, drugi so tako imenovana inteligencija in priprosto ljudstvo. Namen družbe sv. Mohora je kakor knjige pričajo, kerščansko narodno omiko v narodnem jeziku med ljudstvo širiti, torej ni ničesar pogubnega niti verstvu, niti narodu, niti vladi, niti nikomur drugemu, marveč vsemu je prekoristno. Tako omiko razširjati so duhovniki poklicani, ta je njihov plug in brana. Slovenski katoličan bi po takem smel uljudno prositi, da se duhovniki djansko udeležujejo tako koristnega zavoda. Govorjeno besedo je treba deli kazati; tudi mislim, da še naših duhovnikov uboštvu ni toliko, da se nebi dal forintek na leto na kerščansko narodni darilnik položiti, vsaj hlapce, dekcle, viničarje nahajamo med družniki, kateri si s kervavimi žulji služijo redke petice. Ne zamerite, ako omenim, da št. jurjevska dekanovina pri Ščavnici kaže samo 4 (reci četiri) družnike, akoravno šteje 27,381 ljudi ter je za videmsko največa v naši vladikovini; okolica ščavniška in na murskem polji je

premožna, svobodno rečem, bogata, ljudje znajo in umejo prebirati, prebrisane glave so, tudi verli Slovenci so. Kje pa je krivnja? jaz bi se skoro derznil meniti, da se ta reč ljudem na znanje ne daje. Ljutomerska, Brazlovska dekanovina z 12.963 ljudmi zmore 1; Skalska z 10,062 lj. 2; Konjiška z 21.110 lj. 5 družnikov. Hoška dekanovina šteje 11.069 ljudi, družnikov pa 103. (Janko, Bog ti plati); Zaverska ima 14.254 ljudi, družnikov 84, čeravno je ljudstvo ubožno; kako bi se taka nasprotja razvozlala? Morebiti bi se komu nečedno zdelo deležnemu biti takega društva, kjer so hlapci, dekcle, viničarji itd.? Nikar se ne plaši, vsaj venec te družbe zaljšajo uzorita in prevzvišena imena, n. pr. stožernik Haulik, veliki vladika Golmayer, vl. Štrossmajer, vl. Vidmar, ter mnogo svetne in duhovniške gospóde. Pet priličnih knjžic je gotovo dober kup onemu, ki bi samo na dobiček gledal. Pokažimo vendar letos, da nam je mar za kerščansko narodno omiko.

Iz Celja * dne 18. febr. B. (Dr. Ljud. Gaj.) Izreci mladi „Slovenec“ serčno zahvalo narodoljubivnemu gospodu dr. Ljudevitu Gaju, ki celjskim dijakom že tretje leto brez plače pošilja svoje „Narodne novine“ z „Danico ilirsko“; ne gledé na drugo je že samo to, da se igraje učijo dijaci ilirskega jezika, kar je vsacemu izobraženemu Slovincu toli neobhodno potrebno, necenljiva dobrotá. — Torej Bog Vas živi! domorodni gospodine v jugoslavskem Zagrebu. Celjska mladež hranjiva Vam v hvaležnih serciah hvaležen spomin!

Iz Tersta. V. — V tukajšnjo čitavnico, ki ima sicer za ude veliko prav imenitnih in izobraženih oseb, vzeli so dozdej tudi nekaj kmetov iz teržaške okolice. Prav je! Naj se pač tudi oni v njej razveseljujejo in omikavajo. Dobro bi pa vendar po mnogih mnenji bilo, ako bi si Slovenci omenjene okolice napravili dom á svoje čitavnice (se ve da sebi primerne), kjer bi se, zlasti ob nedeljah in praznikih shajali, brali slovenske liste in imeli svoje veselice v lepem redu. Korist tega bi bila gotovo velika. Oddaljeni, kolikor le mogoče, od mesta, njim zapeljivega v marsikteri zadevi, bi se tudi manj italijančili, deržali pa terdneje svojih narodnih navad. Mi v Terstu bivajoči Slovenci bi jih tam večkrat obiskavali in se primerno ž njimi razveseljevali. Ko bi se pa še zamoglo izdavatí za-nje vsak teden naroden listič, kakor ga imajo Dalmatinci, gotovo bi to čedalje bolj pripomoglo, da se ti dozdej bolj zanemarjeni Slovenci scasom kaj omikajo. Da so šole v tej okolici slovenske ali narodne, to je res. Pa kake prikazni se semtertje prikažejo! Pred nekimi dnevi sem zvedel, da tukajšnje srenjsko poglavarstvo, pod ktereга oblastjo so te šole, ukazalo je posvariti neko učiteljico (Ljubljančanko), pišáje v tej zadevi italijanski list okrajnemu šolskemu nadzorniku (Slovincu). Ta pa ji pošlje — ali ni to čudno in smešno? — odgovor v nemškem jeziku. Kaj je to? Pravijo pa, da se vprihodnjič ne bo več kaj takega zgodilo. To bi ne bilo nič več, kakor sama pravica!

Dežele trojedine kraljevine.

V Zagrebu. Dvorski kancelar, g. Mažuranić se je spet 20. t. m. na Dunaj vernil. Posvetoval se je prav pogostoma z velikimi župani o ravnokar izdelanem izborniku. Kako in kaj da je pa ravno zdaj s to rečjo, o tem ni sluha ne duha. — Tukaj le želé, da bi se Žemun — Reška železnica naredila, zato ker trojedini kraljevini

*) Prosimo lepo, iz dolnjega Štajerja smo pričakovali krepke podpore na vse strani; dozdej je pa še ni; lepo prosimo! Vredn.

naj več dobička obeta. Bomo videli, kaj bo kaj državni zbor k temu rekel?

J. B. Iz Varaždina 16. febr. Še je pri nas naj imenitniši razgovor o izborniku za naš prihodnji zbor, ker je pogoj naše prave ali navidezne ustavnosti.

Po banskem sestanku napravljeni in visokej vladi priporočeni izbornik pri nas, negledé na njegovo neustavnost, nič kaj nedopade, kolikor se do zdaj sliši. Čudno se zdi večini, kako se je moglo število poslancev že na početku zime vedeti, kadar se je počela prena-rejati in pripravljati sobana za zbor! Pripravilo se je namreč prostora ravno za toliko poslancev, kolikor jih novi izbornik priporoča. Pregledovaje novi izbornik nehote človek misli na izbornike unkraj Sotle in Litve, posebno pa na češkega, ki je pač kaj skerljiv za tiste kraje, ki imajo več opozicijskega duha. Nočem vas nadlegovati popisom napomnjenega izbornika, ker ga bodo vsi časniki polni, ter so vam ga že „Narodne Novine“ in „Domobran“ donesli; le za primeró opomnim, kar se tiče našega Varaždina, saj so ga prav dobro pristriгли.

Naše svobodno in kraljevsko mesto ima čez 10.000 prebivalcev, ter je imelo v poprejšnjih zborih po 4 poslance, po zdaj priporočenem izborniku ima pa le enega, ravno toliko kolikor Požega in Križevci, kjer še ni po 3.000 stanovnikov, ali kolikor mali Ireg v Sremu ali Jastrebarsko na Hervaškem. Nezadovoljnost zavoljo tega se povsod čuje.

Znano je že povsod, da so naši velikaši, ki so vsaj večinom ostali pri svojih starih pravicah, zaprosili Njegovó Veličanstvo premilostl. Kralja, naj ne dovoli nobene neustavne ali oktrojirane prenapredbe. Drugače pa priznavajo potrebo prenapredbe in tudi skrajšanje svojih pravic; ali to se sme le na ustavnem zboru dogoditi. Nismo še tedaj zgubili vse nade, da se bo volilo po izborniku od l. 48. im 61. vsaj za zbor ad hoc, ki naj bi nič drugega ne delal, kakor nov ustavni izbornik, po katerem bi se potem pravi ustavni zbor sklical.

Misli se, da bi to bilo tudi za vlado boljše, da ne bi se prihodnjič pri kaki priložnosti terdilo, da ne velja, kar se je bilo sklenilo na zboru, ki nima ustavne-ga temelja. —

Vojaki, ki so bili prišli k nam zavoljo homatij, ki sem jih zadnjikrat oznanil, so nas že 11. t. m. zapustili, ravno ko je hudo snežilo in bora tako strašno razsajala, da smo bili od 10. pa do 13. od vseh strani čisto zaperti. Najpoprej se nam odpre pot od Zagreba, od drugod pa še le 14. Hvala Bogu, zopet pa svobodne-je dišemo, nekteri naši meščani so pa vendar še v sodnijskem izpraševanju in sicer v tamnici ali ječi zaperti, akoravno se someščani moško za nje potegujejo. Pripravlja pa se od strani meščanov pritožba višej, in če bo treba, najvišej oblasti proti meščanski gosposki. Bog z vami!

Drobtine.

Slovstvene. („Uzajemna slovnica slavjanska“ Spisal i na svetlo izdal Matija Majar Ziljski. V Pragu 1865.) Pervi, ki je tako lepo in veličestno popeval od slovanske vzajemnosti, ko zastave boljše prihodnosti med Slovani, bil je neumerli Kolár. Ogrél je s petjem svojim in ogreva še marsiktero serce, kar se že tudi v djanji na marsikakem dobrem sádu spoznava. Ne dá se še sicer tako hitro za gotovo povedati, kakšna bode vzajemnost jezikom slovanskim, da postane potem en knji-

ževen jezik slovanski; vendar ne gre uzora (ideje) popustiti; ampak treba je, na vse strani poti pripravljati ter mirno pa vdano čakati, dokler da pride zaželeni vzajemni književni jezik. Tako se že dandanašnje vsak ubrazen Slovan za toti čas naj bolje pripravlja; če se uči kolikor mogoče do dobrega poznati vse slovanske jezike — književni jezik se bo našel potem, prej ko se ga nadjamo. Presojevati pa zdaj, ali bo to celoti koristilo ali ne, opustimo kajti dobiček bo gotov. Zatorej tudi pozdravljamo Majarjevo slovnico kot kaj imenitno prikazen na slovanskem slovstvenem polji ter pravimo, da je vredna vse pozornosti vseh slovanskih plemen. Obsega pa prav bolj na kratko šest slovníc, t. j. staroslovensko, rusko, hervaško-serbsko, češko, poljsko in vzajemno slovansko, po kateri želi pisatelj vse Slovane do enega književnega jezika pripeljati; zraven se pa tudi po priložnosti ózira na slovensko, bolgarsko, slovaško in lužiško-serbsko narečje. Ta slovnica tedaj obsega pravila vsem slovanskim jezikom, in priporočamo jo z dobro vestjo vsakemu kot naj boljšo praktično primerjajočo slovnico slovansko. M. Majar si je ž njo naj lepši spominek svojega slovanskega serca in uma postavil ter očitno pokazal, kaj da zamore ljubezen do slovanstva in učenosti, ki si jo je s tolikimi težavami in trudom pridobival. Že v „pravilih“ svojih si je pot načertal, po kateri je zdaj do „vzajemne slovnice“ prišel. Želimo pa, da mu je veliko naslednikov, ne samo tukaj pri nas, ampak tudi pri družih slovanskih bratih. Delo to pa je vredno, da se čisla in uči, in s ponosom smemo reči, da ni samo Koroškim, ampak tudi vsem drugim Slovincem v čest in slavo!

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Mayer Anton je dobil dekanijsko faro; Terg č. g. Schoffnegger Gust. gre za provizorja v Laznico; čč: gg: kaplani so prestavljeni: Sternad Frid. k sv. Valburgi, Selnik Luka v Grabštajn in Dragatin Jan. v Otmanje.

Lavantinska skotija: Visok č. g. Kosar Franc je dobil dekanipko faro kozje; č. g. Kandut Krist pride za špirituala v semi nišče. Č. g. Gajšek Jan. gre za kaplana v Setale, č. g. Presker Jan. v Loka. — Umerla sta č. č. gg Protman Ant. in Feichtinger Ferd. častni korar. R. J. P.

Listnica.

Čč. gg. B. R. v H.; J. P. pri M. B. na K.; A. R. v N.; B. v C.; J. P. v K.; S. K. v B.; lepa hvala, vse pride. G. L. F. v B. kakor vidite, zdaj prepozno; prosimo drugikrat kaj. G. A. — č na D. serčna hvala. Ne zabite nas.

Žitna cena.

	pšenice		reži		ječmena		ovsa		turšice	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Mariboru	3	35	2	45	2	45	1	70	2	35
Celji	3	60	2	75	2	30	1	40	2	30
Ptujem	3	20	2	20	—	—	1	40	2	20
Ljubljani	3	71	2	57	2	37	1	80	3	6
Kranji	3	95	2	90	—	—	1	30	3	20
Novemestu	4	—	2	50	—	—	1	80	2	60
Gorici	4	6	—	—	2	40	2	20	2	74
Celovcu	4	42	3	27	3	—	1	53	3	10
Terbižu	4	35	3	18	—	—	1	74	3	15